

ВРНГ — УСРР

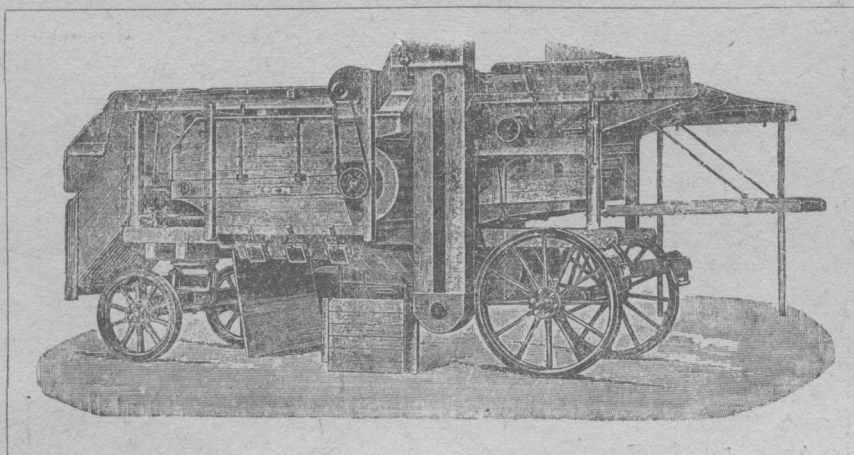
„УКРТРЕСТСІЛЬМАШ“

ТРЕСТОВАНІ ЗАВОДИ СІЛЬСЬКО-ГОСП. МАШИНОБУДІВНИЦТВА

на УКРАЇНІ

ПРАВЛІННЯ: м. Харків, — вул. Свердлова, № 1

Наші заводи виробом і конструюванням хліборобських машин та знарядь, як-от:

Борін, Плугів, Букерів,
Культиваторів, Сіялок,
Жниварок-Лобогрійок,
Жниварок-Самоскидок,
Кінних і тракторних мо-
лотарок, Сортовок, Вія-
лок, Просорушок, Січка-
рень, Нафтових двигунів,
Млинарських поставів,
Маслярського устат-
кування і тракторів
:: „ЗАПОРІЖЕЦЬ“ ::

:: :: :: СВОЄЮ :: :: ::

ВЕЛИЧИНОЮ І ОРГАНІЗАЦІЄЮ

а також багатством устат-
кування ЦЕХІВ, з найкра-
щими, в економії часу,
варстатами — заводи

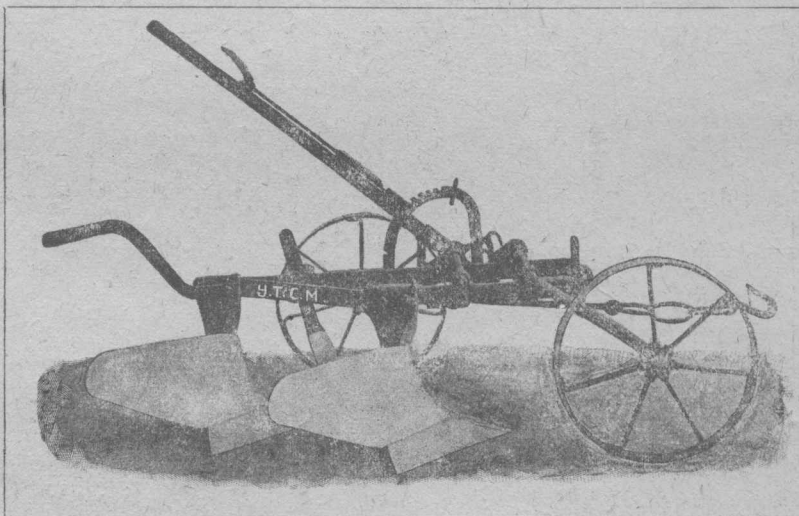
УКРТРЕСТСІЛЬМАША

разом з найбагатше-устатко-
ваним спеціальним заводом

ТОМЛЕНОГО ЧАВУНА, —

є ЗРАЗКОВІ ПІДПРИЄМСТВА

СУЧАСНОГО ВЕЛИКОГО
:: :: ВИРОБНИЦТВА :: ::

ВІДДІЛ СІЛЬСЬКО-ГОСПОДАРСЬКИЙ:

Заводи УКРТРЕСТСІЛЬМАШУ завдяки великим видаткам на устаткування — пристосовані до МАСОВОГО ВИРОБУ ГРУНТОБРОБНИХ, СІЯЛЬНИХ, УБОРОЧНИХ, МОЛОТАРСЬКИХ і КОРМООБРОБНИХ машин

Нині заводи Укртрестсільмашу виробляють на потребу сільського господарства Союзу:

ЩО-ТИЖНЯ різні сільсько-господарські машини й знаряддя загальною вартістю ПОНАД 1 МІЛІОН ПЕРЕДВОЄННИХ прејскурантних карбованців;

ЩО-ДНЯ заводи УКРТРЕСТСІЛЬМАШУ одсилають до різних місць СРСР

300 — ТРИСТА ВАГОНІВ — 300

різних сільсько-господарських машин і частин до них.

№ 7

13-го лютого
1927 року**ВСЕСВІТ**ХАРКІВ,
вулиця Карла
Лібкнехта № 11

Фундатор В. БЛАКИТНИЙ

Олесь Донченко

С Н І Г И

І місяць, і гони,
Сніги і сніги...
Розсипався дзвоник
В снігу навкруги.
Захекані коні,
І зорі — в танок,
Години і гони,
Сніги і дзвінок...

"І як це до нас ви добились,
Які ж то замети, сніги,
Які ж то яри навкруги!..
І як це до нас ви добились?..

В степу, як вовки ми,
Як лиси в норі,
Скажіть - бо, шляхами якими
До нас завітали в яри?
Проте і в ярах не пустеля,
І в нас тут росте комсомол!
Комса світлоока, весела,
А скільки ворожих розмов!
Було з багачами мороки,
І в нас тут буяли бої.

(О, світлоокі, світлоокі,
Зоряні мої!)

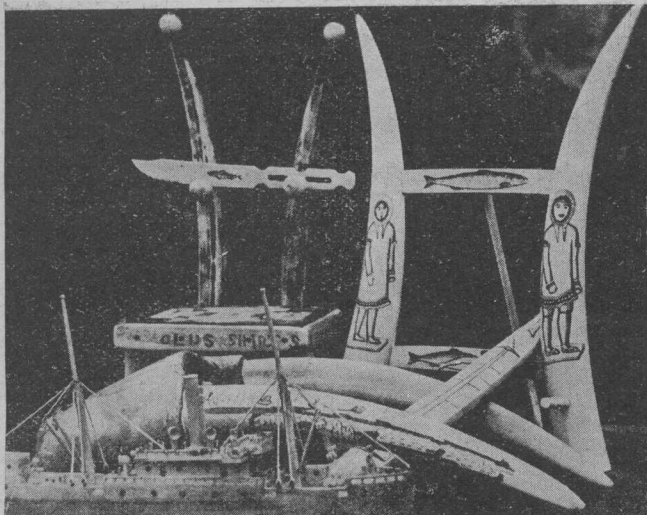
Проте в нас ні бурі, ні зливи,
Проте — у степу, що в норі...
І як завітали в степи ви,
У наші глибокі яри? "

І знову, і знову ці гони
Навкруги, навкруги,
І розколотий дзвоник
Деся упав у сніги.
Ніби огник мій дзвоник,
Ніби огник, згаса...
О, сніги гони,
І комса, комса...

Фото-етюд Кравцова

ХАТА БУДЕ НОВА, НА ПОМОСТІ

Далекий Схід. З життя чукчів. Кустарні вироби з моржових кісток

Далекий Схід. Гольди й тунгуси—члени 1-го тубільного З'їзду

Оповідання **Г Е Р О Й** Петра Ванченка

СУДОВИЙ виконавець четвертого поділу, колишній помічник секретаря з'їзду мирових суддів,—Лука Маклиця сидів на трьох місцях кінотеатру „Мод-інтерн“ і схиливши голову на груди, солодко спав. З рота у нього вилітали струмки повітря, напоєного духом алкоголю, ніс свистів тоненько й жалібно, як уїдливі комар на кобилячих похонах, а миршаві вуси грізно настобурчилися над ротом і від кожного подиху ворухились мов живі.

Йому снився сон.

— Сидить він у себе за столом і перевіряє виконавчі листи. Камера повна відвідувачів, накурено міцним тютюном, важко дихати. Але ось відчиняються двері, вдирається свіже повітря і слідом входить голова окресуду. Він мовчки наближається до столу, задирає ногу в жовтому ботинкові і сідає в круглий каламар, що раптом розсунув свої вінця аж на край столу. Синій атрамент бризнув у Маклицине лице. Він встав ображений і хотів йти з камери, коли голова окресуду хитро підморгнув йому і сказав:

— Тов. Лука, ви гарний робітник, а хворієте на геморої. Поносіть мене трохи на цім столі, і все пройде...

Маклиця охоче погодився. Він поліз під стіл, підвівся, але в цей момент двоє здорових бендюжників, що правили гроші з „Мажотресту“, вховили його за ногу і потягли назад. Він захитався. Стіл посунувся з його плечей і голова окресуду, разом з каламарем, полетів на голови переляканих відвідувачів. Маклиця спінувся вперед, щоб піймати стола, але його знову потягли за ногу. Він упав, боляче ударився носом об підлогу... і прокинувся.

В залі було темно. На екрані, швидко перебігаючи, засвічувалися й гасли розпливчасті літери. Він потер рукою перенісся, що набив сонний об біляця крісла, підвівся й сказав:

— Громадяне! Я чесний безпартійний... і коли вже спати захотів, то треба йти до дому... Але для чого погасили світло, я не знайду дверей...

Йому ніхто не відповідав.

Тоді він узяв парасоль і теку в руки, підвівся—почув, що на ногах у нього немає калош.

Здивувався й розгублено звернувся до глядачів:

— Нема калош...

Хтось з темені густим басом засміявся:

— На дворі сухо.

Маклиця прийняв це за співчуття повернув голову й зітхнув.

— Ну-да... Але ж у мене жінка вдома...

Знову сів, помадав руками свої ботинки,—калош не було. Тоді він нахилився, почав шарити на підлозі, і йому занудило. Сусіди по лаві заздалегodi відсунулися від нього, а він з сумом подумав про ту хвилину, коли це жінка довідається про його нещастя. Груди наповнилися злостью. Безперечно калоші зняли, коли він спав... І де? В культурному місці, коли людина трохи задрімала.

Він підвівся і, переповнений чуттям гідності, ухвалив зараз же скласти акта про крадіжку в громадському місці.

Волік за собою парасоль і обурювався:

— Свинство. З хати крадуть, з кишені крадуть, з ніг витягають... Не республіка, а цілковите злочинство...

За допомогою глядачів Маклиця вибрався в прохід і зупинився.

В залі посвітлішало. На екран упало пасмо світу і Маклиця побачив автобус, що котив просто на нього. Він став у бік і подумав,—як легко зараз повернутися до дому покаліченим. Не поглянь він вчасно, і його б збили з ніг. Шофер звичайно п'яний і сигнала не дав би.

Знову обурившись, прикусив вуса, але не витримав.

— Громадяне! зверніть увагу... людей тут давлять... А квиток коштує 40 коп. треті місця... Значить я й питаю—за що ж беруть гроші...

Він загрожує підняв парасоль і чекав відповіді. До нього підійшов службовець театру, взяв за стан і вивів у фойє,—відповіді Маклиця не почув. Тоді він рішуче пішов до контори складати акта.

В конторі протер вуса і сказав:

— Товариші! Зараз режим економії, а у вас колосальні безпорядки. Калоші з ніг стягають, автобуси їздять без сирен... Я повинен... дозвольте мені паперу, акта скласти.

Завідатель театру підніс голову, здивовано подивився на Маклицю і знизав плечима.

Тоді судовий виконавець поглянув на свою теку і пояснив:

— Шматок паперу... чистого.

Йому ввічливо й переконуючи відповіли:

— Скласти акта не можна, бо не має паперу.

Лагідний тон заспокоїв Маклицю, він чомно вклонився і, похитуючись, як новороджене теля, вийшов з кіно-театру.

Був липень. М'яке повітря лизнуло його в лице і остаточно заспокоїло. Він поглянув на зоряне небо і згадав усю історію з калошами.

Сьогодні ранком, коли він збирався йти на роботу—хмарилося. Жінка виглянула в вікно й наказала:

— Бери парасоль і взувай калоші, бо буде дощ, а в тебе нові черевики.

Він ніколи і ні в чому не міг її переконати, тому не спечерявся і взувся.

Цілий день була спека. Виходячи по справах із камери, він клав калоші в теку і проклинав попа, що повинчав його з такою жінкою. Але коли після роботи зустрівся з старим приятелем і випили пляшку гіркої, то порішив одягти їх на ноги, щоб не загубити і тим не наклікати на себе нового лиха. В кіно Маклиця попав знову ж через свою жінку. Боявся п'яним повернутися до дому і, щоб відтягти час неприємної зустрічі, пішов дивитися картину та й задрімав...

Судовий виконавець потяг повітря в груди і прошепотів:

— А тепер хоть ночуй у бур'яні...

Він дивився на зоряне небо і думав про пільги й привілеї всіх нежонатих.

На вулиці було світло й людно. Пасма електрики з кіна висвічували асфальт і змагалися з промінням місяця. Вечірній натовп просовувався вервечкою і зникав у тіні, за рогом вулиці. Гомін, здавалося, виходив не з затовпу, а висів над головами в повітрі.

Десь близько газетяр Абраша феноменально сильним голо-
сом вигукував щось про тов. Зінов'єва.

Маклиця прислухався. Він непомітно для себе перевів свій погляд з неба на натовп—і забув про калози. Привітні й загадкові жіночі лиця тягли його за собою, і він з чоловічою гідністю виправляв колесом запалі груди. Газетяр звернув на себе його увагу.

Маклиця підійшов до Абраші і трагічно запитав:
— Правда?

Абраша від несподіванки зірвався на самій високій ноті і круто повернувся до Маклиці:

— Сьогоднішня... і сім копійок з вас за „Огоньок“.

— Не те... я питаю про Зінов'єва.

Абраша образився:

— Купіть і перевірите.

Судовий виконавець важко зітхнув і пригнічено похитав головою.

— Значить правда... Був один хороший чоловік, та й того за хвіст... А знаєш ти, газетяр, чого він хотів?..

Маклиця озирнувся навколо, вдарив себе в груди і натхнено прешепотів:

— Французької республіки!.. Щоб усім, значить, добре. От наприклад я:—судовий виконавець, чи коваль?.. Вико-о-о-навець... Мені потрібна воля слова і хоч якась кокарда на кашкет, бо ти можеш подумати, що я коваль... А тепер ніхто Зінов'єва не слухав... і не буде в тебе, Абраша, хорошої газети. А ти думаєш до нас приїхала німецька делегація... Не браток, підробка, да... подільські, ваші...
Але єврей Абраша не схотів вести цієї розмови і зник у натовпі.

Маклиця витер лоба, хитнувся на всі боки і процідив у слід:

— Тоже сволоч...

Постоявши хвилину, насунув кашкета на лоба і пішов шукати слухача.

На розі Жовтневої зустрів голову місцевому Окрсуду. Той вийшов з кооперативної крамниці навантажений пакунками. Маклиця вважав його за чужого і через те не міг широко поділитися з ним думками, але все ж зупинив і сказав:

— Радуйтеся... Зінов'єва виключили!..

Голова місцевому підозріло потяг носом повітря і засміявся. Судовий виконавець обурився:

— Рано сміятись, не Зінов'єв, так я... Досить ваших порядків! Защо мене на загальні збори ганяєте п'ять разів на місяць? Чому моїй жінці не можна богу молитись? Куди діваєте 3%, що берете з моєї платні? Га? Сир голандський купуєте в кооперативах...
Але голова місцевому не схотів слухати, сказав:

— Лука, іди спати, бо завтра спізнишся на роботу.
І пішов.

Маклиця був задоволений і злораднивав. Він ясно зрозумів, що голова місцевому злякався його і втік.

— А не скажи їм, не вилай і далі так буде.

Тут він відчув, що треба втрутитись у державні справи і зробити реформи.

В грудях у нього заворушилася сила—її він не відчував до цього часу.

Поглянув на натовп і гордо подумав: це череда, він—Маклиця вище цієї череди на сто голів. Не дивлячись на те, що до цього часу він б'явся своєї жінки й своєї тіни, крикнув:
— Я, чоловік з парасолею, не боюся нікого й нічого!

Перейшов хитаючись на другий бік майдану і пірнув у темінь...

На другий день прокинувся рано, як і завжди, коли йшов на роботу. У відчинені двері побачив він своїх дітей—дочку й сина, що стояли навколушки біля ліжка і молились богам. Жінка біля порога накачувала примус.

Підвів голову. Голова була важка і боліла. В роті пересохло. Маклиця кашлянув, плюнув і згадав про калози. Жінка готувала йому сніданок, і ще нічого не знала про вчорашні події. Він з жахом подумав про те, що зараз доведеться у всьому признаватись. Слідом за калозами він згадав свою поведінку в кіно-театрі. У нього полізло до гори волосся. Його вираз „цілковите злочинство“, просвітив у нього в вухах і нагадав жалібний дзвін. Перелякано заплющив очі і почув, що холодний піт виступив у нього під коліними та побіг по литках.

Нарешті Маклиця встав. Семилітня дочка підійшла до нього сказати—добридень і поцілувала його в руку, але батько не звернув на неї ніякої уваги і ненароком наступив їй на ногу.

Увійшла жінка. Гостро подивилася на зімняте лице чоловікове і почала глузувати з тим, щоб відразу ж перейти на сварку. Але Лука мовчав. Він якраз—згадав свою розмову з газетярем. Вдруге кинуло в піт. Не відповідаючи на жінчині уїдливі репліки—швидко одягся, почистив брудну теку і вийшов з дому. Йому треба було на самоті все згадати і обміркувати.

По дорозі Маклиця знову, до дрібниць, перебрав вчорашні події.—Безумовно загубив себе!..

Він ішов і хникав:

— Дурень... треба було пити? Калоз не жалко, а от що я наговорив? Ну який з мене політик? Лаялись почав, усі чули не помилюють! Господи, не посироти дітей моїх!... Що мені бідному робити?

На звороті, біля парку, він зустрів міліціонера. Йому здавалося, що міліціонер підозріло заглянув у його теку—стало страшно. Зігнувся, прискорив кроки, щоб швидше позбутись цієї зустрічі. Коли раптом промайнула думка: пішов робити трус і заарештовувати. Він враз повернувся і, ховаючись між перехожими пішов назад.

На звороті міліціонер звернув у інший, від Маклициної квартири, бік і судовий виконавець перехрестився:

— Пронесло. Ще не за мною...

Але згадавши вчорашню зустріч і головою місцевому, він застогнав іще тяжче:

— Не зараз, так пізніше, а прийдуть і за мною... Ех, дурень я, дурень! Бити мене треба. Вісім років мовчав і жилося спокійно. Треба ж було напиться!... Та й про що я говорив—чи я знаю, що такий Зінов'єв? Господи пронеси цю кару. Краще б мене мати нічим була народила, ніж від язика свого маю загинути.

Далекий. Схід. Діти чукчів на березі моря чекають прибуття пароплаву

З життя тубільців Камчатки. Камчадал збірає ввійману рибу

В камеру Маклиця прийшов, як побита, вимочена дощем собака. Не чув, про що його запитували, нікого не бачив і тільки напружено дивився на двері, чекаючи арешту. Згадував усі випадки політичних злочинств, вичитані з газет, випадки й процеси що відбулися на його очах—і задалогоди вибрав для себе статтю з кримінального кодексу. Перекладав і перечитував виконавчі листи, що лежали перед ним, але нічого не розумів. Вся його істота й розум були придавлені нерозумним страхом і відмовлялися розглянути здорові виправдуючі обставини.

Після довгих мук і тупого болю він подумав: винен—повинні сьогодні заарештувати. Коли ж не заарештують, то збожеволію.

Раптом йому стало жаль самого себе і захотілось виправдатись і врятуватись. До речі щаслива думка перебігла в голові: придбати, на всякий випадок, свідків його прихильності до радянської влади. Він обвів поглядом камеру, раптом стрибнув на стіл і, підробляючись під мітинговий тон, звернувся до здивованих відвідувачів:

— Громадяне... до чого тут французька республіка? У нас є своя... і хай французи підуть умиються зі своєю липовою! Тільки у нас свобода слова і ніяких кокард нам не треба. А про тов. Зінов'єва...

Він замахнувся по адресі Зінов'єва, але подумав, що знову почне лаятись і замовк. Хміль вчорашній ще ворухився десь у шлункові й йому занудило. Безсило посунувся зі столу і заплакав.

Минуло з пів години. Маклиця підвів голову— в камері нікого не було. Відвідувачі поважаючи лихо судового виконавця, тихо, по одному розійшлися.

Маклиця зібрав папери, замкнув камеру і вийшов на вулицю. Йому хотілося переконати всіх і вчинками і словом, що він цілком радянська людина, і те, що було вчора, то—хора фантазія п'яної людини.

Він намацав у кишені 30 копійок, що залишилися від учорашнього обіду з приятелями і завернув до місцевому.

Тут заявив:

— Вносю на англійських шахтарів. Першого ще занесу. Стою давно на радянській платформі і допоможу всякому, хто бореться за владу совєтов.

Голова похвалив:

— Молодчина Лука!

Потім записав і додав:

— А вчора той... ти, брат, мокрий ходив по вулиці.

Маклиця зробив святе лице і розвів руками:

— Нічого не пам'ятаю, хоть убийте...

Товариський тон голови місцевому заспокоїв його трохи. Значить не звернув уваги. Але раптом йому здалося, що голова знову нахмурилась, як і вчора, і підозріло занотував щось у кишенькову книжку. Стало жарко. Маклиця ніяково помняв кашкета, вийшов на сходи і прошепотів:

— Ніщо вже не допоможе. Загинув на віки!

Але йдучи з роботи придумав ще один засіб, щоб урятувати себе від мук і майбутнього лиха. Зайшов у книжкову крамницю і купив портрета Сталіна. Він повісить його у себе над ліжком, і коли прийдуть його заарештовувати, то самі переконаються, що Маклиця, в тверезому вигляді, безумовно, позапартійний комуніст.

Навіть повеселішав.

Дома його зустріла жінка і відразу почала пиляти. Вона з насолодою чекала цього моменту, бо з ранку не встигла виговоритись. Але Лука мовчав і тепер. Він пройшов до свого столу, витяг з шухляди дрібненькі цвяшки і попрямував до ліжка.

Жінка ще більше розлютувалася від тої мовчанки, а він зітхнув миролюбиво, розгорнув портрета і... затрусився: в крамниці, помилково, замість Сталіна загорнули Зінов'єва.

Це була та остання краплина, що про неї так часто чув у житті Маклиця і до цього часу не розумів.

Кинув портрета на підлогу і впав на ліжко.

Жінка покликкала обідати, але він махнув рукою та тільки застогнав.

За одну хвилину судовий виконавець постарів, осунувся і мав вигляд хорої людини.

Опустив вії, замислився.

Жінка вдруге покликкала до столу.

Маклиця підвівся, хотів встати, і раптом помітив у кутку кімнати велику калашу.

На її вінцях силів Зінов'єв і сварився на нього парасолею.

Знову впав на подушку, закрився руками й крикнув.

Але Зінов'єв уже зник і натомість, з того ж кутка котив прямо на Маклицю великий автобус...

У судового виконавця почалась гарячка.

ДО 8-РІЧНОГО ЮВІЛЕЮ МІЛІЦІЇ

Парад міліції на майдані
Тевелева в Харкові.

Ліворуч — нач. роб.-се-
лянської міліції України
тов. Якимович.

З М І Н И В С К Л А Д І У Р Я Д У У С Р Р

Велика президія ВУЦВК'у на своєму черговому засіданні затвердила такі зміни в складі уряду:

На голову ВРНГ призначено тов. Сухомлина, звільнивши його, згідно з його проханням, від обов'язків наркома праці.

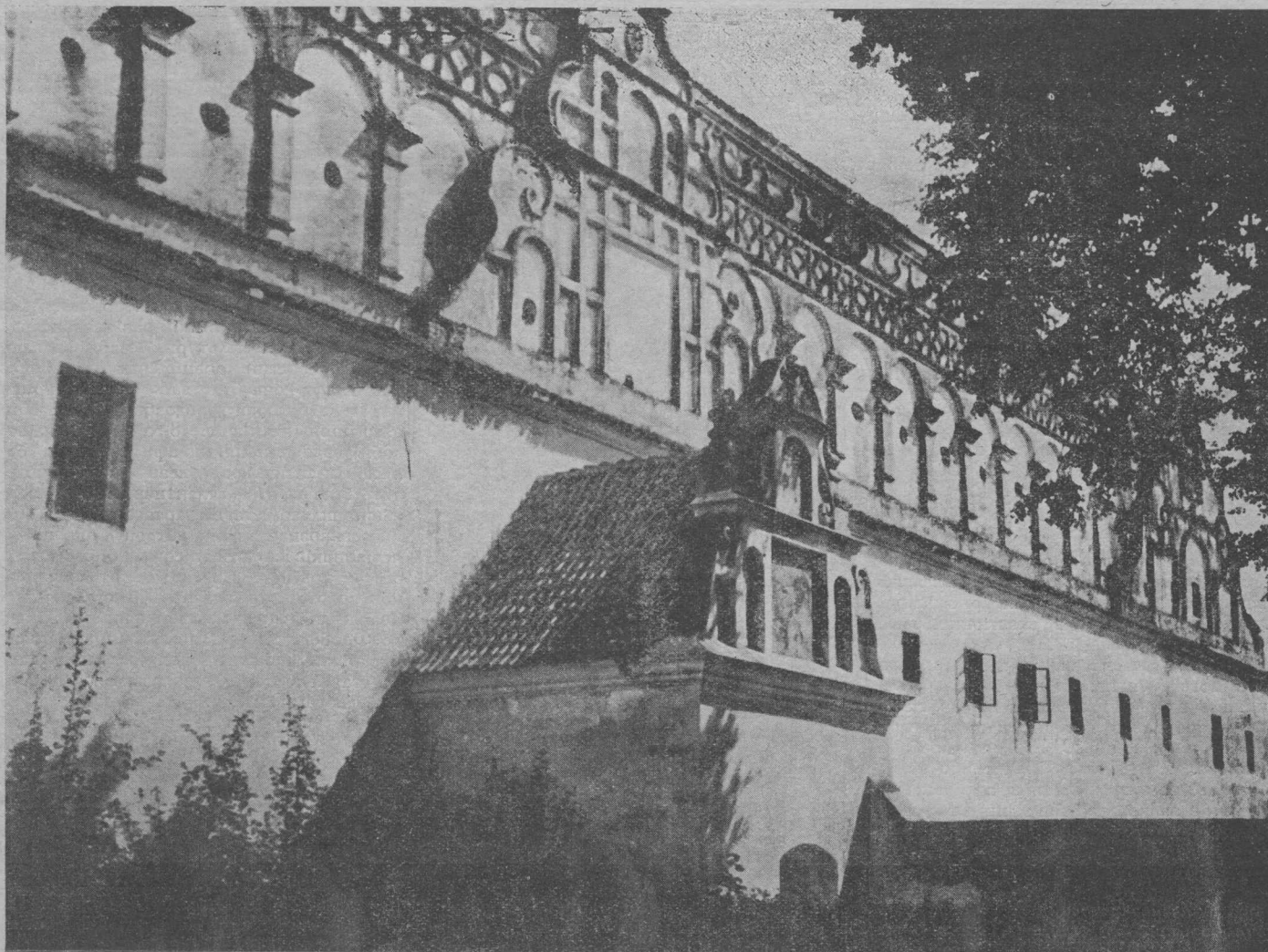
Затверджено тов. Шліхтера за наркома земельних справ УСРР, залишивши його тимчасово виконувати обов'язки уповноваженого Наркомзаксправ СРСР при Раднаркомі УСРР.

Тов. Шліхтер

Тов. Сухомлин

БЕРНАРДИНСЬКИЙ МАНАСТИР У ЗАСЛАВІ НА ВОЛИНЮ

У м. Заславі Шепетівської округи є монастир Бернардинів (католицьких ченців), збудований Іваном IV, князем Заславським, року 1603. Монастир і всі пристрої—цікава історично-архітектурна пам'ятка, особливо західний фасад костельу, головного корпусу; фотографія з нього тут подається. Тепер Шепетівський Окрвиконком гадає перетворити його в... БУПР

НОВОВІДКРИТА „АТЛАНТИЧНА“ КУЛЬТУРА В АФРІЦІ

Стаття В. Н. Державіва

Статуетка з дерева

доби, нездатна на самостійний розвиток і ґрунтовно відмінна від культурних здобутків „історичних націй“ взагалі та сучасних європейців зокрема. Через що таке упередження і досі існує, це пояснюється обмеженістю культурного об'єкту європейської буржуазії: мовляв, коли негри ходять напівголі (а бува й зовсім голі), не вірують у єдиного бога, не знаються з сучасними формами буржуазної родини, державою, грошовим господарством то-що, то значить вони — „варвари“, їхня мізерна „культура“ негідна жодного порівняння з „історичними культурами освічених народів“. А як що це так, то тут природно виникають практичні висновки: з людьми „первісної культури“, що навіть не дійшли ще логічного думання (а як що покинути їх на призволяще, то ніколи й не дійдуть), нема чого панькатися. Коли вони не розуміють власної користі та противляться європейським „культурникам“, то можна і навіть годиться, спонукувати їх силоміць сприймати славновісні „дари цивілізації“. Як що в наслідок цього „сприймання“ від тубільної людності нічого не залишиться (частину винищать, а частина сама вимре з голоду, алкоголю та завезених європейцями хвороб), то й це не біда: вони, мовляв, однаково стояли на такім низькім рівні розвитку, що їх загибель буде непомітна. Нема чого й казати, що така думка вельми вигідна для колоніальної політики західно-європейського імперіалізму. Не дурно ж вона повсякчас виявляється в сучасній авантурно-колоніальній белетристиці, в „екзотичних“ кінофільмах, то-що.

Проте, сучасна наука починає доходити зовсім інших висновків про культурний рівень африканських негрів. Надто багато зробила в цім німецька етнографія, бо німці ж від 1914-го року позбавилися колоній, і тепер практично не зацікавлені тим, щоб ставити африканських тубільців за кровожерних дикунів, своїм розвитком недалеко від мавпи-пралюдини. З цього виникає раптова зміна в оцінці негрятянської культури і зовсім нові методи й способи її вивчення. Кінець-кінцем виникають все нові й нові несподіванки: культурні властивості, що здавалися раніш забутками найгрубішого варварства — насправді це залишки стародавніх культур, історично зв'язаних з давнім

Африканських негрів довгий час звичайно вважали за цілком первісних дикунів з головним промісловим — підсмажувати й жерти своїх одноземців та сусід, а також і побожних християнських місіонерів, що приносили з собою і дарували їм коштовні „скарби цивілізації“. Була думка, що коли негри й мають деякі початки культури, то це тільки „первісна“ або „передісторична“ культура, що походить ледве чи не від кам'яної

Єгиптом, Індією і т. д. Відкриваються давні джерела інтенсивного культурного життя в нетрах Сахари, Судану, в Центральній Африці. Надто ж корисні наслідки дало досліджування гвінейського узбережжя (Ашанти, Дагомея, гірло Нігера, Камерун), де німецькі етнографи зі славним африканістом Лео Фробеніусом на чолі відкрили існування прадавньої своім походженням

культури, названої ними „атлантичною“. Це зразок новішого культурного рівня, що його взагалі тільки можна досягти без письменности. В цьому можна її поставити поряд (як і де в чім іншим) перуанської культури давніх Інків, зруйнованої єспанськими „конкістадорами“. Так само як і остання, „атлантична“ культура має виразно позначений теократичний характер (сполука світської і духовної влади в руках численних жерців), відмінно проти інших негрятянських культур має складний пантеон богів і велику мітологію, стоїть уже на ступні міського життя (у великих містах округи Йоруба майже 200.000 мешканців) і досягає високої досконалости в мистецтві фігурної та портретної скульптури. На думку деяких вчених, атлантична культура має зв'язки з давніми етрусками, що панували в Італії перед Римом. І справді є аналогічні риси в релігійних уявленнях і обходах. Найхарактерніша споміж них — і ніде більш в Африці не трапляється — це гадання по тельбухах людських жерть. У всякім разі географічне становище цієї культури, її майже виключно надбережне розміщення примушує гадати, що вона була занесена до Африки морем з західного водозбору Середземного моря (не пізніше 8-го віку до нашої доби) вздовж північно-африканського берега Атлантичного океану. Звідси походить і назва її — „атлантична“. Цим морським шляхом давні картагенці та фінікійці вивозили з гірла Нігера чорношкірих невольників і золотий пісок. У біблії згадується „країна Уфаз“, що славиться достатком золота. Це є місто Іфе, релігійний і політичний осередок атлантичної культури, де Фробеніус як раз перед війною зробив розкопки. Знайдено в цих розкопках уламки статуй з теракоти, гідні порівняння з шедеврами античної і сучасної портретної скульптури виразністю і доконаністю стиля (напр. голова морського бога Олокуна з характерним головним убором).

Посуд з дерева

Фігури з дерева

Ці статуї походять з прадавньої давнини. Сучасна гвінейська скульптура втратила портретний характер, зробилася надміру стилізованою, зберігши, однак, виразність і живість в людських образах. В формуванні людської постаті ця стилізація переходить часами в навмисну вичурність і неприродність.

Як ставляться Європеїці до Африки, надзвичайно характеризує те, що власне ці продукти утрированої стилізації слави-

Винахідці Мортон-Джонсон біля свого апарату

МОМЕНТАЛЬНА ФОНОГРАФІЯ

В фонетичнім інституті Сорбонни демонстровано винахід подружжя Мортон-Джонсон, що загрожує зробити цілий переворот у техніці записування звуків.

До цього часу звуки записувано або на валки фонографа, або на платівки грамофона. З огляду на крихкість матеріалу цей спосіб ніяк не міг набрати поширення, себ-то—для потреб біжучого життя. Грамофонні фабрики робили добрі гешефти, але грамофон служив на 99% тільки інтересам розваги.

За останній час, в шуканнях голосномовного фільму вироблено й технічно удосконалено фотографію звуку. Гарні прикмети цього способу—чиста передача голоса і можливість множити копії фотографічним шляхом. Цьому способові належить величезне майбутнє, але він складний і його може використовувати тільки спеціально поставлена лабораторія чи фабрика.

Мортон-Джонсон дали значно простішу конструкцію. Як видно зі схеми, їхній апарат складається з дуже небагатьох частин.

Целулоїдний фільм—можна брати для того спрощованій кінофільм—проходить через валок, що мусить рівномірно вертїтис, під голкою, звязаною з діафрагмою рупора. Перед голкою вміщено щіточку; вона змочує фільм розчином, що м'ягчить целулоїд. Від звуків діафрагма вібрує і голка, понад те ще й спеціально гріта, чертить на м'якому целулоїді звукову канавку. За голкою вміщено ще одну щіточку, теж з якимсь розчином, що зм'якшує гостроту запису і робить записаний звук дуже чистим і натуральним. Розчини так хутко випаровують, що фільм зразу ж можна намотувати на бобіну і після запису негайно ж демонструвати. Таким чином ми маємо моментальну фонографію.

Як бачимо, спосіб Мортон-Джонсонів, в порівнянні з фотографуванням звуку, поки що не дає копій. Зате, коли потрібна негайність відпродукції, він безперечно переважає. Напр., не виключено можливість, що апарат Мортон-Джонсонів замінить стенографістку.

Коли б же пощастило виробити спосіб множити копії—хоча б, скажім, так, щоб спочатку фотографувати звук, а потім безліч раз „слухати“ цей запис апаратом Мортон-Джонсонів—то прийшов би кінець сучасному грамофону, що дає дуже куций запис. Фільм же може бути всякої довжини.

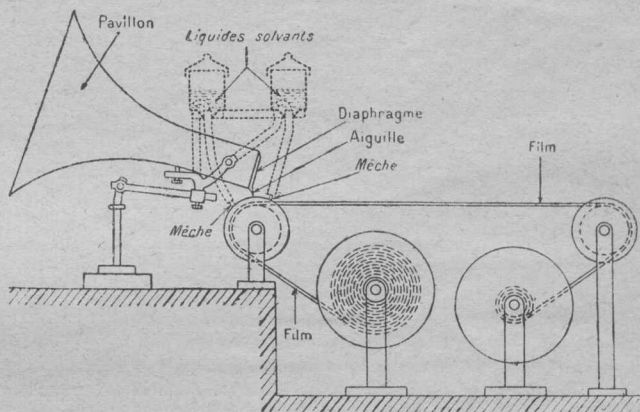

Схема фонографа Мортон-Джонсонів

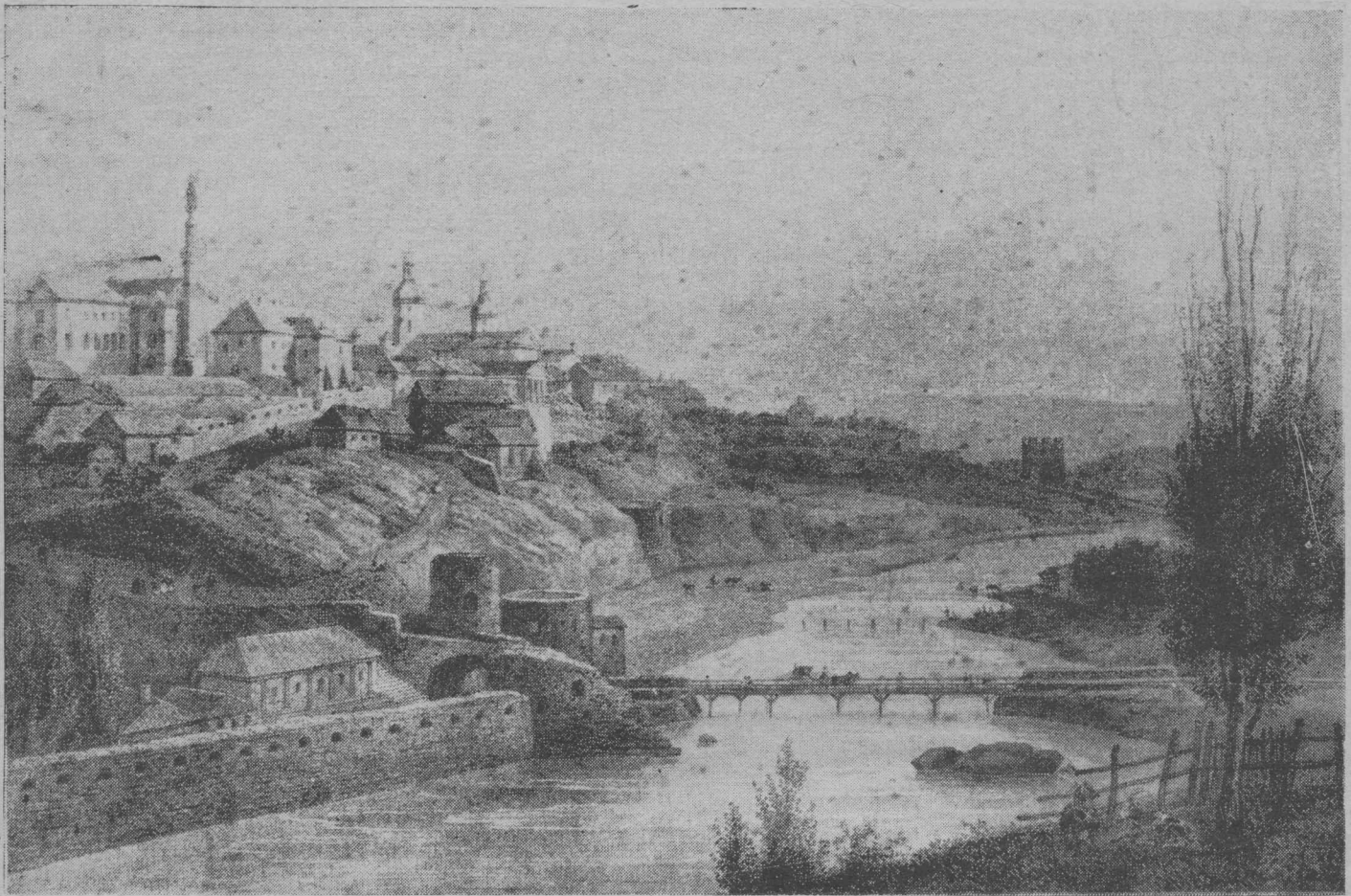
Голова морського бога Олокуна

лися в Європі як зразки „дитяче-наївного“ і „примітивного“ мистецтва, і цією особливістю своєю вчинили де який вплив на футуристичну скульптуру. Навпаки, у формуванні тварин і в декоративній пластиці (дерев'яна посудина в вигляді риби з людською головою) атлантичне мистецтво стоїть і донині на вельми високім рівні мистецького смаку й умілости.

Звичайно, загальний стиль цього мистецтва здебільшого чужий нашому художньому сприйманню. Але це не дає нам права ставитися до нього погордливо, як до „дикунського“ і забувати, що тут самостійно виросло визначне і своєрідне мистецтво. А як що за останні віки свого існування воно спинилося в своїм дальшій розвитку, то винний цьому насамперед „культурний вплив“ європейських „цивілізаторів“, себ-то здебільшого руйнування та винищення стародавніх культурних осередків. В Африці європейська культура повинна ширитися поруч самостійного розвитку здорових елементів тубільної культури. Західно-європейській буржуазії це завдання, видно, не під силу і навіть не на користь їй. Отже, тим більше повинен буде про це подбати її майбутній спадкоємець—міжнародній пролетаріат.

Голова ватажка з міді

Кам'янець у 40 роках минулого віку. Гравюра худ. М. Кулеші

КАМ'ЯНЕЦЬ НА ПОДІЛЛІ

Нарис Степана Бразуля

На крайньому Сході України на високій скелі—острові, оточеному навколо річкою, стоїть надзвичайно цікаве місто.

Природа надала цим місцям надзвичайних форм, людина використала, пристосувала ці форми до своїх людських потреб і виросла на голій скелі, серед густих лісів та неосяжних, безмежних степів фортеця—Старий Кам'янець на Поділлі.

Кам'янець вражає вас всім своїм зовнішнім виглядом, своїми вузькими вулицями, будівлями, архітектурою та старовиною.

Старовина всюди; старовина на кожному кроці. Старі мурі Кам'янця, його вежі, фортеці та всі пам'ятки старовини—є величезним історично-культурним музеєм.

Старі похмурі вежі та мурі неприступної фортеці оповідають за минуле, рясно полите кров'ю та сльозами десятків поколінь. Всі ці багаті різноманітні залишки старовини яскраво свідчать про цілі сторіччя тривожного життя прикордонного міста. Тут навколо цих мурів стівалися віч на віч європейська і азійська культури, мусульманство і християнство, Україна і Польща.

Легендарне заснування Кам'янця, звичайно, губиться в туманній делечині віків. На мапі, складеній іще Птоломеем, згадується місто Петридава (Petra—камінь). В усякому разі, в другому сторіччі нашої ери Кам'янець був одним із стародавніх міст Дакії.

Фактично заснували Кам'янець у другій половині XIV сторіччя брати Коріотовичі. З часів жадливих татарських погромів, що змітали на своєму шляху всі культурні здобутки того-

часної людности, турецькі орди, що мали в своєму розпорядженні вільний люд з Волощини, Молдавії та ін., а далі боротьба України й Литви з Польщею зробили Кам'янець надзвичайно важливою прикордонною фортецею. На кілька століть Кам'янець робиться осередком, звідки організуються всі походи на татар та турок.

Польсько-литовська унія віддає року 1463 Кам'янець Польщі.

Про неприступність Кам'янецької фортеці поляки створили низку легенд.

Легенда оповідає, що року 1621, коли турецький султан підступив до Кам'янця, бажаючи забрати його, спитав—хто будував цю фортецю?

— Бог дивною природою—відповіли йому.

— То нехай бог і бере її,—сказав султан і відступив від Кам'янця.

Та ця „легенда“ пішла димом через 50 років. Гетьман Петро Дорошенко визволивши Україну з польської неволі пішов у підданство до Туреччини.

12 серпня 1672 року турки вдерлися на Поділля, а через чотири дні фортецю, що її „захищав сам бог“ було взято військом Магомета IV.

В'їзд султана Магомета IV до Кам'янця був тріумфом переможця.

Султан верхи в зеленому, пишному одязі в супроводі поважних урядовців і пашів прямував до катедрального костюлу, вже переробленого на мечеть. Султан вступив до нового

мечету з прапором у руці. На тому прапорі було вишито дату захоплення Кам'янця.

Замість церковного дзвону залунав заклик муедзіна. Тоді ж на майдані було схоплено восьмирічного хлопчика Петра Ястрежемського, приведено до мечету і в присутності султана обрізано. Тим і закінчилося турецьке свято—перероблення костюла на мечет. Разом з тим з усіх християнських храмів було знято хрести, взято 800 хлопчиків до яничарського війська, а 300 найкращих жінок до гаремів.

Втрата Кам'янця потрясла Польщу до основ.

Польський король Ян Казимир умер з горя, коли довів дався про захоплення „вартового християнського миру“. Сучасник, відомий проповідник Млодзяновський писав: „Затряслася і наша люба Польща, зрушилися наші стовпи, бо великий стовп Кам'янець впав“.

Скільки великою була громадська туга свідчать тогочасні вірші, записані в одній рукописній книзі:

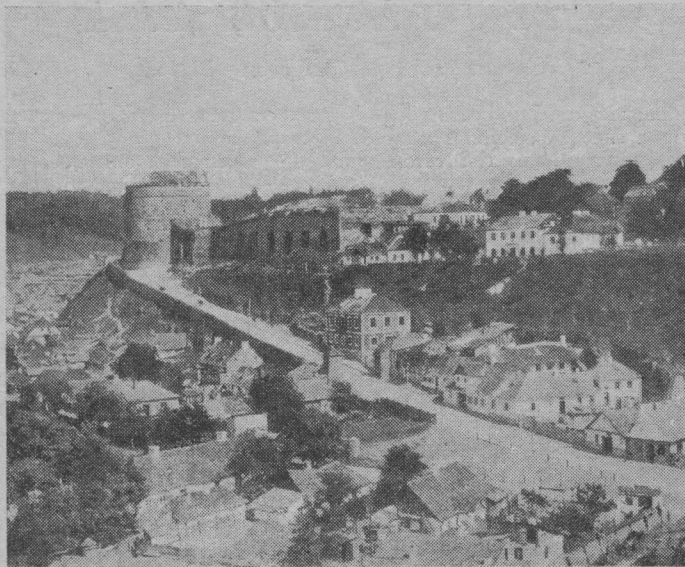
„Подолля ревне
зітхає
Україна тяжко
ридає
О тим Кам'янче
городі давнім,
Що бував на весь
світ славним.“

Теперя в тобі застають турки з татари
Де твоя слава, Кам'янче старий!“

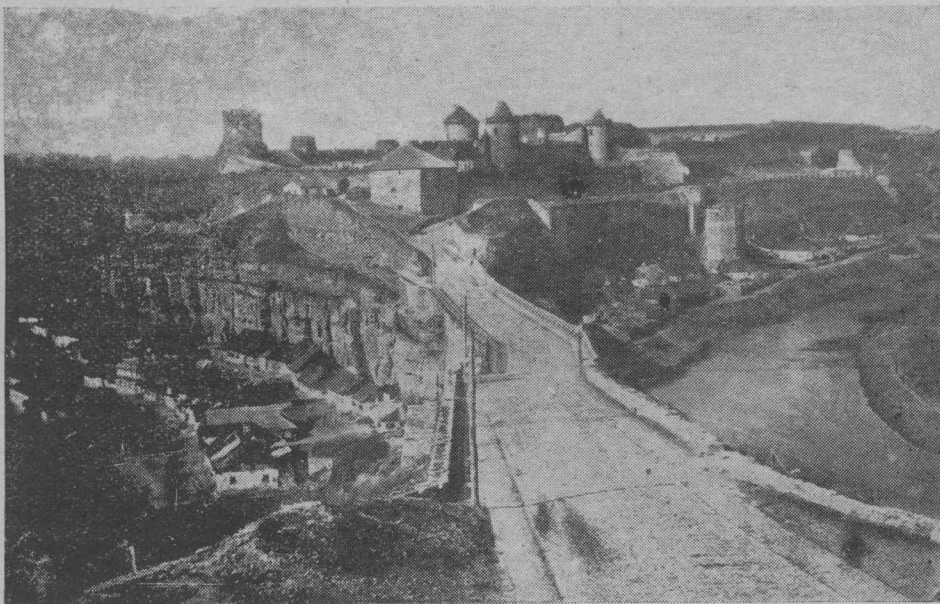
Польща намагалася відібрати Кам'янець, але всі спроби не мали жодного успіху. Турки міцно засіли в Кам'янці. Зремонтували мури, фортецю та інш. І лише через 27 років, 1699 року, після перемог царя Петра над турками, на підставі Карловицького миру, Кам'янець було повернуто Польщі.

Пилип Голубничий

Хай пада сніг на голову, на ноги,
Хай пада сніг.
Хай занесе путі й дороги
Сніг.

Колишній головний в'їзд до міста. Вежа Степана Баторія

Турецька фортеця нині

роджуються і робляться прекрасними в грі дивних фарб.
Руїн не пізнати.

Вони змінюють свій похмурний вид.

Пишний весняний килим химерно й рясно вкриває скалічені боки старої фортеці, її вежі, мури та вали...

А потім руїни знову завмирають і терпляче чекають свого весняного щорічного коротенького відродження...

Підчас свого панування турки залишили дві пам'ятки. Вони збереглися й до наших часів майже без змін.

Це мінарет—цікава будівля, збудована турками поруч тимчасового мечету—катедрального костюлу, та так званий турецький амвон.

Його зроблено з двох цілих шматків білого мармуру, з чудовою тонкою різьбою.

Він являє собою дивний твір невідомого скульптора.

В Кам'янці все вражає, все дивує, бо це місто сповнене надзвичайного контрасту, мішанини сучасного з минулим, новини з старовиною.

Білі плями будинків вигадливо кинуті поміж скель, де тільки була хоч яка можливість приліпити, притулити хатину.

І суворі вкриті мохом, сиві величні руїни старої фортеці, вежі мурів стають іще суворішими, ще більше похмурими поруч білих хатин.

Навіть краса і гордощі Кам'янця, його бульвари та сади, що зеленою стрічкою простяглися понад кручами скель, не зменшують цього контрасту.

Тільки на весні ці руїни оживають, пере-

ЗАБУТА МОГИЛА

Спогади про Андрія Заливчого—Вітька

Де оспіваний задумливим поетом
Сивий морок звис над сонним містом
— Кинуту Революційним Комітетом
Наче іскру в порох терориста.

В. Еллан.

Тривожно спали 40 повстанців-селян з ближчих до Чернігова сел на заїзному дворі в центрі міста в ніч перед 13 грудня. 2 квартали від них в маленькому номері „Цареградських номерів“ ішло останнє засідання повстанком:

Андрій Заливчий (Отелло), Ів. Ковтунович, Колька—шофер.

Було більше. Один в тюрмі. Двох кинуту на повіті повстанців вербувати—не вернулися. Не обійшлося й без „боязивів“.

Андрій:

— Товариші! Ви знаєте всі за і проти. Час рішати. Який настрій повстанців?

— Виступать, настроій бадьорий!

— Або сьогодні, або ніколи!

План простий. Повстанці діляться на дві групи. З одною Андрій бере арсенал, з другою Ковтунович бере авто-загін. На панцерниках Андрій їде до тюрми. Розбивають—100 офіцерів (технічна сила повстання), заарештованих за спробу повстати 2 тижні перед цим, беруть зброю. У гетьманців паніка. Її збільшують друга група авто-гаражу та купка середнешкільників, що мають прилучитися до повстанців.

— Але, товариші, пам'ятайте—зробимо все це вночі, ми переможемо. Дотягнемо до дня—нас непереможуть.

— Відступати на панцерниках та грузовиках по гомельському шосе.

Це останні інструкції Заливчого.

* * *

Легко так дісталась перша перемога,
Ворога змішав безумно смілий напад.
Панцерник здобуто... Ах, не йде підмога.
— І серця тривога стисла в чорних лапах.

В. Еллан. „Повстання“.

Повинні були почати в першій годині ночі. Лише о 3-й годині друга група рушила до казарменного вчастку. Там розташовано кілька гетьманських груп, серед одної звязки. Група легко здалася. 15 чоловік прилучилося, решта розбіглася.

По дорозі назад—цивільна сторожа.

Обійшли. Біля автогаражу — річка — там звязок.

Почало розвиднятися. З'язку нема.

Нарешті в 5—6 годин ранку звістка.

— Взяли арсенал.

Рушили до панцерників. Зайшли з двору. Тихо. Варти нема. В першій кімнаті—сплять, в другій меншій—офіцери.

Де-хто схопився враз, інших доводилося будити. Довго блимали очима, нічого не розуміючи. Раптом зрозумівши—похапали во піднімали руки, в комічних позах, з застиглим на обличчі жахом.

Повстанці одбирали зброю. Біля виведених з гаражу панцер-

ників снували салдати — готуються. Надійшов Андрій. Блідий. Суворо:

— Швидче, швидче, бо вже день!

— Товаришу Отелло, напроти варта. Почують, сповістять по телефону... — Ходім!

Вартовий вдівлявся в бік гаражу. Ззаду кроки. Обернувся — між очей револьвер. Так і скам'янів.

— Руки в гору!... Не бійтеся, вам нічого не буде.

Несміливо: — Хто ви?..

— Ми революціонери!

По дорозі до гаражу:

— Товаришу Отелло, там... група офіцерів по арсеналу...

Це недалеко, побігли. Справді невеликий

загін офіцерів з попід стін стріляє по лазні (арсенал).

Андрій Заливчий

Місце, де поховано Андрія Заливчого в Чернігові.
Хрещиком відзначено могилу

Андрій:
— Плі...

Звідти:

— Ро... та смірно!

Повстанці стріляли не всі. У де-кого були поповані рушниці, берегли набої—мало. Офіцери відповідали ще млявіше. Скоро зовсім стихли.

На авто-гаражі. Чорний панцерник „Залізник“ (здається) готовий. „Гонту“ так і не зрушили.

— Лишити заставу. Інші на дільницях—роззброїти корпус „Особого призначення“. Слухатися зв'язку.

Роззброювати на участкові не було кого. Офіцери розбіглися—поодинокі прилучилися в центрі до гетьманських сил. Від „корпуса“ лишилося кілька салдат. Четверо прилучилося, один кулеметчик—цінне придбання—в „Гонти“ два кулемети.

З центру міста чути стрілянину—то збільшується, то рідшає.

— Назад, до авто-гаражу!

В перспективі довгої вулиці, що веде до центру, метушиться офіцерня. Несміливо наближається. Цьому сприяє положення вулиці (з боку майдан). Вже виглядають за три квартали. Далі бояться—„Гонта“ снує рівні, довгі, кулеметні стрічки... Якись два офіцери зриваються і посеред вулиці простують до гаражу.

— Не стрілять!

Вже близько...

— Хто?

— Стрілять будемо!..

— Раз... два...

Один упав як колос зрізаний, стогне. Другий ступив крок, присів, упав навколушки й так поліз до рогу. Не доліз...

Частіша стрілянина в центрі. Нерівно кулемет, іноді гаркне гармата—гетьманська.

... Зв'язку все нема.

Вже зовсім день. З-за фірток несміливо обиватель виглядає. Застрочить кулемет, гуркне гармата—ляжливо ховається. Одалік стоять цілими купками. Хто зна, хто вони? Побачать, що повстанців мало—роскажуть. Повстанець пустить кулю над головами—як горобці—в рості.

Ах, чому нема зв'язку...

— Хто до тюрми?

— Я!

— Куди, рушницю винь!

— Чекай, он хтось біжить.

Сіра шинеля. Чомусь піднімає і надіває картуз. Щось показує. Ближче...

— Вбито... Отелло...

* * *

... А над вечір—все укрит туман
Сніг лягав (так м'яко-м'яко танув...)
— На заціпленій в руках наган,
На червоно чорну рану.

В. Еллан. „Повстання“.

Коли хтось з учасників в роковини повстання надсилав до редакції місцевої газети спогади—авторів не повірили, довго допитувалися, що то за Андрій Заливчий.

— Чи не петлюрівець бува який?

Таки допиталися. Виявилось, що не петлюрівець. Витриманий революціонер, член Центрального Комітету комуністів-боротьбистів, один з головних його емісарів.

Статтю вмістили. Заходилися пам'ятника на могилі ставити,—окриккомком ухвалив, карб. 200 обіцяв асигнувати.

Але де могила? Ніхто не знав.

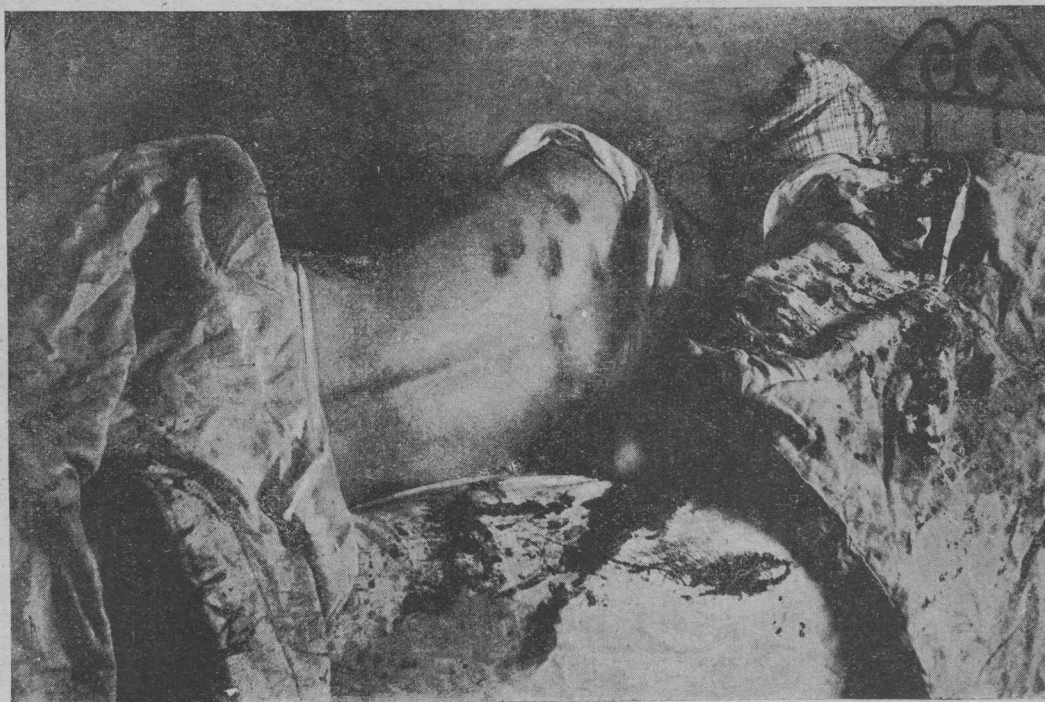
Не знали запевне б і досі. Один товариш, що випадково знав місце поховання, на кілька день до Чернігова приїхав—показав. Перед тим як показати,—сам шукати ходив.

Не дивно. Товстих берез на кладовищі багато, земляна могила геть розсунулася. Коли ховали, в одного товариша ніж у кишені був. Засипали, а він коло на стовбурі вирізав, прапорець з боку—коли б не це, не знайшли б і ті, що ховали.

Якийсь місцевий відповідальний „художник“ вже два проєкта пам'ятника виготовував. На щастя забракували. Шукають когось іншого...

ДО ПОДІЙ В ЗАХІДНІЙ БІЛОРУСІ

Фашистський уряд Пілсудського ударив цілою низкою утисків по білоруській селянсько-робітничій Громаді, що була легальною організацією і боронила інтереси білоруських селян та робітників у межах польської конституції. Не зважаючи на утиски й насильства фашистської Польщі, число членів Громади більшало щодня, щогодини. Громада набула величезної популярності серед трудящого люду Західної Білорусі. Все це налякало польську буржуазію та її фашистський уряд. Над усе перелякалися польські поміщики Західної Білорусі, бо їм визвольний рух білоруського народу загрожує безпосередньо. Вони зажадали негайної ліквідації Громади. Ця ліквідація була теж продиктована зовнішньою політикою Пілсудського, що кожен крок її визначає підготування війни проти СРСР. Фашистські заходи Пілсудського на внутрішньому фронті—це ознака підготовлюваної ним військової авантури.

Делегат з'їзду Білоруської Громади, що побував у руках фашистів

ЧИЖИК... ЧИЖИК...

На птичому майданці

Нарис Юрія Жигели

Через річку гусячий окрик.. А тут у густо замішанім натовпі шкіряних курток, каракулевих шапок, завчих шоломів братишок, що раз-у-раз чвиркають крізь зуби, іншої базарної шпани та тоненьких обивательських рилець на підставках, на тачках—клітки з голубами.

Голуби сизі, голуби московські, єгипетські, турмани. У клітках, у лантухах, у руках. З розпушеними і розціп-леними хвостами, скуйовдженими чубками, насуплені, з ледве помітною тривоگوю в округлих, наївних очицях.

Сьогодні не сезон. Сьогодні нема запопадливого азарту,—він прийде після, на весні, коли потепліє, запахне землею і шалено полягне на голубник, на дах гнати голубів. Сьогодні продають, кому нема чим годувати птицю; купують обережні, обачні—добирають пари. Сьогодні двічі-тричі дешевше, а ніж буде в квітні й березні.

Торгують з рук мегкі хлопчакі, обшарпані хрипливі людиці, з голеними губами герої далекіх передмість. Ті, що про них пишуть у газетах—„з помсти у сусіди Петрова украв 10 пар голубів“.

— Це ж тобі голуб, не сволоч! Від Озерянської церкви до Сортировки гнав колесом!

Руда голубка з чорною ниточкою на шиї загорнена в зелену хустку, очиці кліпають, голубка крутить головою. Не то кокетує, не то боїться.

Бресклий дідусь у старинних окулярах—щетиною заросло довгасте лице, консисторський чиновник, коли не було Загсу й аліментів, товпиться вперед, держучи при грудях загорнену в ситець клітку. За ним дрібцює присадкуватий, сивенький, у лисячій шубці, в оксамитовій ватяній шапці, опушеної лисячим хвостом.

— Я чижа нагледів!

За голуб'ячим майданцем, після тихих мовчазних голубів у клітках промисловців—спеців голубячої справи, дужого огрядного блинчатого парубійки, старенького-скопчика, усатого моргуна-інваліда, після гарячих піржіжків і мішків з канарковим сім'ям, чорним рапсом і сіруватим бісером конопляного сім'я для чижів і щеглів,—пискотнява і галас.

На паркані, на цвяхах клітки з канарками, щіглями, чижамі, снігурами клітки доді. Все рухається, борсається, верещить. Купують щігла за п'ятака, значного кенара продають за 7 карб.

— Амос Петрович з ним завжди своїх птихів парував.

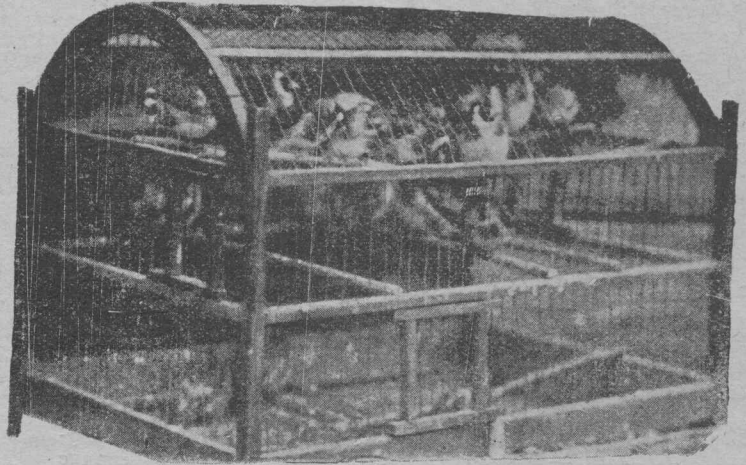
— І Амос Петрович шляпа, і твій кенар шляпа! Наші двохлітні кенарі.

— Сорока з горобцем!—Ось твої кенарі!

Біля голубів товпиться народ бойовий завзятуший, прихильник голуб'ячого спорту, його ідейні апологети, готові потрошити супротивників ребра,—біля ж чижів та канарок прихильники іншого розбору. Благоліпні міщанські обличчя дорослих: рожеві щоки, каракулі, жовті черевки, штани з манжетами, нові калози, янтарні мундштуки й уривчастий задержуватий гавкотливий смішок.

І тут же біля цих червоних, синіх, білих та інших кліточок і клітеняток, упереміж з пташиним гомоном,—гомін хлоп'ячий, дитячий. І тут нема вже ошпарених матюками, з прилижаними на лобі чубами підлітків, шпани завзятущої.

Продавці вже не ті. Як що біля паркану росташува-

лися перекупці—ремісники, то напроти їх біля кліток на снігу—поети, що промишляють птаством. Старі поети благородних пташинних ловів. Вони може все життя своє пролежали на па-ленинах в куцах, лазили долі-черева, підсвистували, дудукали, самі плели сітки;—це творці і носії переказів ловецьких, нікому не знані, мудрі і наївні Бреми. Сухорляві іконописні діди з теплими вогниками в очах, з любовною ласкавістю до ними спійманої пташки.

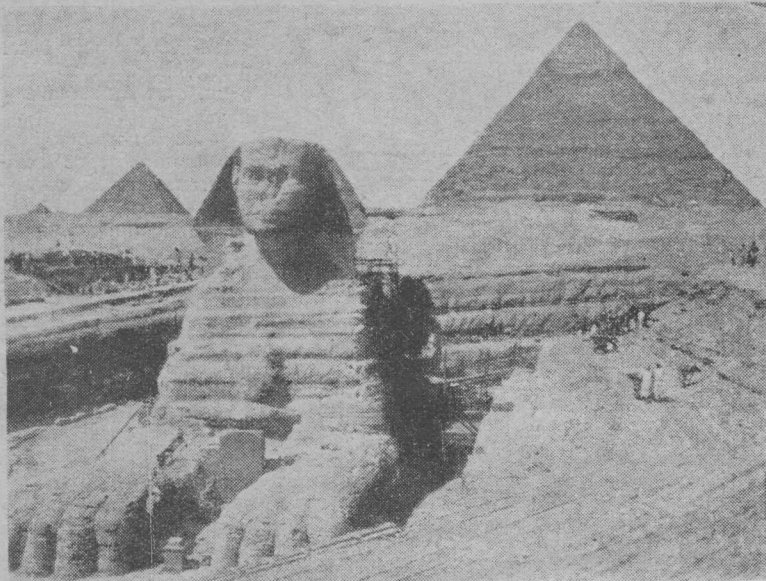
Сновигають хлопчакі, перелічують пера в хвостах, вивчають ними знану таємницю пташиної анатомії. У клітці борсається самотній, мовчазний калінік—міцна коротка шия, кріпкий дзьоб. У мить роздуває слив'яні й інші косточки і дуже боляче та щіпко хапає за пучки.

Тулиться й здригається на тонкому ремінці татарський хорт і чудно якомось і ніяково дивиться на дорослих людей з помутнілими обличчями, що змагаються про кенара та чижа.

... Чи-жик, чи-жик, де ти був?

Прості мир-неньких пташок—ембле-му безбарвно-го побу-ту, спус-тоше-них або невия-влених душ та підслі-пуватих вікон, завішених тюлем.

Сфінкс після росчистки

МАНДРІВКА ДО ЄГІПТУ

Стаття Є. Бурксер

Найбільш розвинена „галузь промисловости“ сучасного Єгипту (чимало хто зве цю галузь навіть єдиною) — це туризм.

Привозячи з собою і залишаючи тут своє золото, тисячі туристів натомість вивозять враження, різні стародавні речі і штучні сучасні підробки їх: мумії, посуд, скарабеї (імітації священних жуків), вироби з бронзи, міді та алебастру, килими, тканини.

Протягом 5-и місяців у Каїрі, Ассуані, Луксорі та інших містах — велике оживлення.

Переповнено потяги, отелі, ресторани. На протязі п'ятих місяців; від кінця осені до початку весни юрми провідників, власники верблюдів, ослів, крамарі Хан-Халім (східного базару), антиквари та й інший люд, що живе з туристів, чіпляються до них, сновигають скрізь і говорять десятками мовами й говірками.

Хто приїждить, кожне прагне як мога більше дістати розваги.

Треба глянути Каїр, його музеї, мечети, домовини мамлюків, фортецю, піти в екскурсію до пірамід у Гізі та Сакару, проплисти вгору Нілом на дагабіі, поїхати до Луксору, Ассуану, до фантастичних руїн Карнака і т. д.

Зважаючи на велике значіння пам'ятників, як способу приваблювати туристів, а разом з тим і баришів для країни, єгипетський уряд тепер почав уважно доглядати їх од розкрадення, засновувати музеї, упорядковувати найбільш одвідувані місця, широко рекламувати справу.

На сезон до Каїру приїдять на гастролі найкращі оперні й драматичні сили. Поза сезоном жєкрім кіно і дансингів ніяких інших розваг не буває.

Навкруги Каїру вирросло чимало селищ, дачних місць і навіть міст — Геліополіс і Гелуан — де туристи можуть на самісінькій межі пустелі з комфортом полікуватися, відпочивати та набиратися сили в чудовім підсонні єгипетської зими.

Приїзди бувають трьох розборів: мандрівники, що цікавляться величністю й оригінальністю стародавнього мистецтва, хворі, що потребують сухого й теплого клімату (особливо хворі на нирки) і, нарешті, — „сноби“ та взагалі та публіка, що вважає за „шик“ позимувати в Єгипті, хоч їм і краща Ніцца та Монте-Карло, де їх вабить рулетка і баккара (єгипетський уряд іще не дозволяє таких „розваг“).

Всі зразки арабського мистецтва пізнішої доби зосереджено в самім тільки Каїрі.

Туристів за сезон перебуває 10 тис. чол. і залишають вони в Єгипті понад 10 міль. франків. Головний контингент туристів англійці й американці.

Дресировщик змії та малп

Столярна робітня, де головним чином працюють кустарі

Біля мечету. Шейх читає корана жінкам, що їм заборонено входити в мечет

Водоноски

СУМКА

ДИПКУР'ЄРА

Нарис О. Б.

Кочегар—О. Довженко—вглядається в темряву

ШАЛЕНІЛИ на рейках колеса. Гнав потяг у ніч. Вогнями мерехтливими підморгували оази станцій. Око зелене семафора пильно вдвлялось у п'їтьму назустріч жовтавим, немов кров'ю сполосканим очам паротягу. Гнав потяг з Лондону в Дувр. З Лондону в Дувр їхало двоє радянських дипломатичних кур'єрів з важливою поштою.

Шпик у своєму кабінеті

В таверні. Шпигун—Загорський—та відвідувачі

Висіла сумка на цвяху, над ліжком. Спав один, а другий куняв у кутку.

На одному з глухих подустанків трое невідомих увійшло до вагону.

Провідник дав ключа від купе.

Насторожився один з кур'єрів — сполохало тишу яєсь шарудіння — та не помітив, що ключ з дверей лежав

уже долі й голова йому знову впала на груди.

Причинилися помалу двері. Прослизнула в купе чоловіча постать і сховалась у кутку між одежею.

Дипкур'єр, що знову кинувся зі сну, побачив лише двері причинені. Обережно просунув він голову в щілину, щоб зазирнути в коридор і вгруз йому поміж лопаток ніж.

Глухим був звук від падіння тіла, та все ж розбуркав його товариша.

Він проте заспані очі і побачив дуло револьвера, що просто дивилось на

нього. Зрозумів усе. Скам'яніло обличчя. Поволі простягає він сумку бандитові й раптом б'є його ногою в живіт.

Покотився бандит.

Дипкур'єр прожогом кинувся геть і на площадці потрапив в обійми бандита, що там вартував.

Скаженів поршень паротягу. Назустріч огням розкиданих станцій гнав потяг крізь ніч. В боротьбі за сумку зчепилися й катаються на площадці два тіла. На крутому завороті обидва вилетіли з потягу і покотилися з насипу. Вгрузають у тіло гостряки каміння, стукаються об каміння голови, стукається об каміння сумка. Даремно намагається дипкур'єр вислизнути з мертвої хватки обійм мертвого бандита. Здавлений поклик на допомогу спинив стрілочника, що йшов уздовж колії. Глибоко вгрузили ноги в м'яку землю насипу, коли повертав додому стрілочник з неприємним дипкур'єром за плечима. А з протилежного боку насипу біг, до слідів придивляючись, бандит, що зікочив з потягу на суміжній станції і тепер поспішав на допомогу приятелю.

йому капітан „Форварду“. Але ось одна з клітин чемодану зникла, в дірку просунулась рука і спокійно намацала кнопку чемодана.

Боцман—Скарецький на англійському судні свистить тревогу

Боцман наказує матросам стежити за шпигуном

* * *

Вмер дипкур'єр ледве встигнувши промовити кілька слів. Не встиг сказати куди передати сумку. Не знав стрілочник, що з нею робити і вирядив свого меншого сина Джека до старшого, Гаррі, що був за шкіпера парусної шхуни „Мері“. Він розбере.

І Джек бадьорим кроком попрямував до станції. А телефонним дротом бігли слова, збиралися в р'чіння.

— В потягові руський шпик є... хлопчик... важливі документи... затримати...

Бандитові погрози видавали з Джекової матері невірне свідчення.

Але затримати Джека не пощастило. Коли нотяг зменшив ходу біля семафора, він скочив з нього і дістався на шхуну. Віддавши сумку братові і появивши, в чім річ, він повернувся на беріг. Тут потрапив до рук поліції, а потім знову на шхуну брата.

— На завтра пасажирський пароплав „Форвард“ знявся в СРСР.

В капітанській каюті, під койкою, в чемодані клітчастому, скандзюбившись сидів Джек притиснувши до себе сумку.

— Хіба Ральф, що був у команді „Форварду“, не кинув там у таверні коротке, але певне „ладно“, коли Гаррі оповів йому історію сумки й Джека. І от Джек їхав просто в СРСР, а за нього тим часом призначили аж 5.000 фунтів—то ж він більшовицький шпик. Даремно в СРСР на таможні агент ДПУ намагався одімкнути чемодана ключем, що його дав

Поволі роззявився чемодан і з нього виліз Джек з сумкою під пахвою.

— Російський шпик. 5.000 фунтів!—несамовито вигукнув капітан.

— Так, сер!—глузливо кинув Джек.

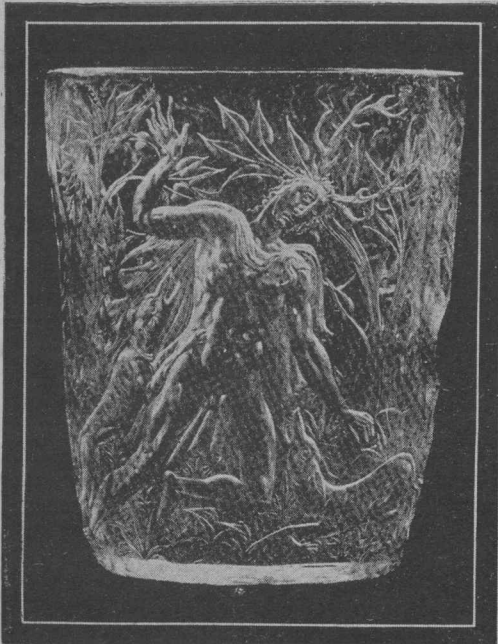

В купе

КРАСА — В КРИШТАЛІ

Виставка новітніх кришталевих виробів у Відні

Австрія з давніх давен славилася своїми майстерними виробами зі скла. На виставці, що недавно відбулася в Відні, було виставлено маловідомі широким колом зразки цього стародавнього мистецтва.

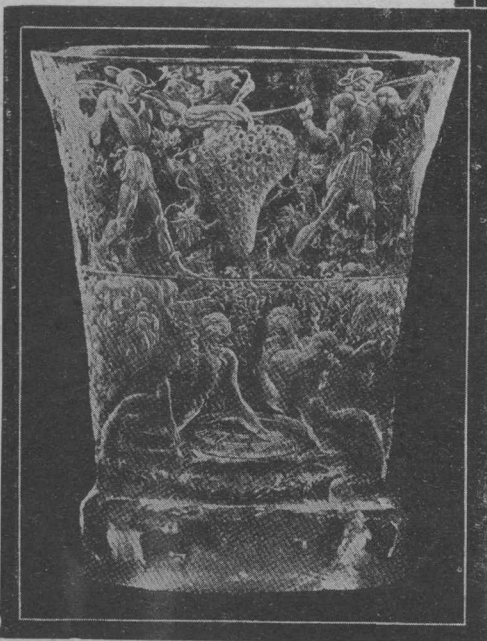
Актеон

Розмальована ваза роботи
Лотте Фінк

Ще понад сотню років тому Йосип Лобмейер став господарем і майстром групи, а за короткий час зробився гордістю різних Австро-Богемських підприємств. Тепер ці вироби є по всіх великих музеях Нью-Йорку, Па-

Ідилія

Шклянка з високо-художніми малюнками роботи проф. Марослава Корейц із Праги

Три фриз

Роскішний кубок з гравюрами.

Так само впадають в око чудові роботи Лотте Фінк з Відня. Вона застосувала спосіб малювання фарбами на другому боці скла, спосіб уживаний з давніх часів, а тепер майстерно пристосований нею до нових умов.

Янголи

Посуд із глянцевого гірського кришталю з фігурами янголів, мальован. Е. Ротенбергом з Відня

рижу, Стокгольму та інших столиць.

На виставці показано кілька цікавих моментів виробництва. Зразку особливої імайстерности досягнуто у виробництві шклянок та келехів, зроблених із скла й емалі.

Бахус та Адріадна

Ваза з мітологічн. сюжетом майстерного малювання

ТОЛЬКО В МЕХАНИЧЕСКОЙ МАСТЕРСКОЙ „ПОБЕДА“
 Ул. Свердлова, 28 (б. Екатеринославск.), телеф. 43—37.
ИЗГОТОВЛЯЮТСЯ САМЫЕ ТОЧНЫЕ ФРЕЗЕРНЫЕ, ТОКАРНЫЕ и СТРОГАЛЬНЫЕ РАБОТЫ.

ВНИМАНИЮ УЕЗЖАЮЩИХ!
СПЕЦИАЛЬНАЯ УПАКОВКА
 мебели, пианино, зеркал, посуды, машин и разных инструментов, там же ящики для посылок. Мастерская никуда не переходила и находится там же
 ПРОШУ ЗАПОМНИТЬ АДРЕС:
 ПОД УНИВЕРСИТЕТ-СКОЙ ГОРКОЙ **Г. А. ТОРУБАРОВ**

НАСТРОЙЩИК
П. МАРЧЕК
 — РЕМОНТ—НАСТОЙКА —
 Рыбная ул. 34, кв. 6.

КАССЫ КОНТРОЛЬНЫЕ, пишущие машины, арифмометры, ремонт, покупка, продажа.

Мастерская „ЮЖТЕХНИК“. Харьков, пл. Р. Люксембург, № 20.

БАЛАНС

КИЇВСЬКОГО ОКРУЖНОГО АПТЕЧНОГО УПРАВЛІННЯ

АКТИВ

На 1-е жовтня 1925 року

ПАСИВ

Ч. Ч.	Найменування рахунків	Сума загальна			Ч. Ч.	Найменування рахунків	Сума загальна		
		Карб.	К.	0/100 від-ношен. до підсумків			Карб.	К.	0/100 від-ношен. до підсумків
1	М а й н о:				1	Фонди й товари, одержані від О. В. К. для реалізації	494.643	15	49.52
	Рухоме майно: в аптеках:				2	Зміна фондів	11.189	10	1.13
	а) по основному фонду	83.896	36		3	Розрахунки	98.933	40	9.90
	б) знову придбано	13.945	43		4	Позики	53.574	24	5.37
	в) по основн. фонду А. У. кол. Київськ. округи	9.498	62		5	Векселі	245.539	81	24.58
		107.340	41	10.75	6	Результати:			
2	Зміна фондів	7.179	56	0.72	1)	Прибуток до звітн. року (що залиш. на баланс на 1-Х—25 р.)	36.518	24	
3	Товари	783.469	63	78.44	2)	Прибуток за звітний 1924—25 рік	58.415	48	9.5
4	Готівка й цінні папери	26.229	41	2.63			94.933	72	
5	Розрахунки	40.949	98	4.10					
6	Документи до одержання	4.968	60	0.50					
7	Векселі до одержання	10.786	49	1.08					
8	Витрати майбутнього року	17.889	34	1.78					
	БАЛАНС	998.813	42	100%₀		БАЛАНС	998.813	42	100%₀

РАХУНОК ПРИБУТКІВ ТА ЗБИТКІВ ЗА 1924—25 БЮДЖЕТНИЙ РІК

ДЕБЕТ

(Операційний рік IV-й)

КРЕДИТ

Ч. Ч.	Статті видатків	С у м е		Ч. Ч.	Статті прибутків	С у м а	
		Карб.	К.			Карб.	К.
	Витрати на утримання:				Гуртовий зиск від реалізування продукції:		
1	Держаптек м. Київ	597.636	79	1	Держаптек м. Київ	694.154	67
2	Держаптек Київськ. окр.	42.648	25	2	Держаптек Київськ. окр.	40.914	28
3	Головного складу	105.833	68	3	Головного Складу	134.123	85
4	Управління	56.320	93	4	Ріжні прибутки	1.582	20
5	Резервування непевн. боргів	6.696	07				
6	Резервування курс. ріжн. 0/100 паперів	2.227	33				
7	Безнадійні борги	996	47				
		812.359	52				
8	Чистий зиск за 1924-25 р.	58.415	48				
	БАЛАНС	870.775	—		БАЛАНС	870.775	—

Директор Київського Округного Аптечного Управління **Й. Леховицер**

Головний бухгалтер **М. Розман**

ВСЕУКРАЇНСЬКЕ ФОТО-КІНО УПРАВЛІННЯ

**Черговий випуск
Одеської фабрики**

СУМКА ДИСКУБЕРА

::: Сценарій ЗАЦА :::

Режисер О. ДОВЖЕНКО

Оператор КОЗЛОВСЬКИЙ